

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/104/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7020200054
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Martinčeková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:7020200054.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu Mgr. Michala Novotného a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: L.. G. P.Z., O.. XX.XX.XXXX, V. L.. Š. Č.. XX, M. N., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta číslo 8 a 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo: 66324 - 3/2019 - BA zo dňa 18. decembra 2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Sa/3/2020 - 90 zo dňa 31.01.2023 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamietla.
- II. Žalovanej sa náhrada trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Košiciach ako správny súd rozsudkom 7Sa/3/2020 - 90 zo dňa 31.01.2023 (ďalej „napadnutý rozsudok“) zamietol správnu žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej 66324 - 3/2019 - BA zo dňa 18. decembra 2019 (ďalej „preskúmané rozhodnutie“). Preskúmaným rozhodnutím žalovaná zmenila prvostupňové rozhodnutie tak, že vo výroku vypustila text: „... § 152a zákona v znení neskorších predpisov a § 178 ods. 1 písm. a) 8. bod zákona v znení zákona č. 43/2004 Z. z. vám predpisuje za obdobie december 2016, január 2017 ...“ a doplnila text: „... § 178 ods. 1 písm. a) 8. bod zákona v znení zákona č. 43/2004 Z. z. vám predpisuje za obdobie december 2016 (od 08. decembra 2016 do 31. decembra 2016), január 2017...“. V ostatnom rozhodnutí prvostupňového orgánu potvrdila.

2. Prvostupňovým rozhodnutím číslo: 700 - 3910304119 - GC04/19 zo dňa 26. júla 2019 Sociálna poisťovňa, pobočka Trebišov podľa § 144 ods. 1 zákona číslo 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej „zákon o sociálnom poistení“) v znení neskorších predpisov, § 152a citovaného zákona a § 178 ods. 1 písm. a) 8. bod citovaného zákona v znení zákona č. 43/2004 Z. z. predpísala žalobcovi za obdobie december 2016 a január 2017 poistné na nemocenské poistenie 25,89 eur, na starobné poistenie 105,99 eur a poistné do rezervného fondu solidarity 27,96 eur. V odôvodnení uviedla, že na základe kontroly odvodu poistného bolo zistené, že poistné odvedol v nesprávnej sume za mesiac december 2016 (od 08. decembra 2016 do 31. decembra 2016) a január 2017. Prvostupňový orgán poukázal na odpoveď Slovenskej advokátskej komory (ďalej „SAK“) zo dňa 20.02.2019, podľa ktorej účastník mal pozastavený výkon advokácie v období od 19. augusta 2016 do 07. decembra 2016 a pretože zákon o advokácii ukladá Slovenskej advokátskej komore povinnosť zrušiť pozastavenie výkonu bezodkladne, takéto rozhodnutie nenadobúda právoplatnosť jeho doručením, ale dňom prijatia rozhodnutia predsedníctvom Slovenskej advokátskej komory, ktoré vo veci samej rozhodlo na svojom zasadnutí 08. decembra 2016. Preto prvostupňový orgán napadnutým prvostupňovým rozhodnutím predpísal účastníkovi poistné za obdobie od 08. decembra 2016 do konca januára 2017, tak ako je uvedené v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

3. Žalovaná v preskúvanom rozhodnutí skonštatovala, že účastník bol zapísaný od 08.10.1991 do 29.06.2019 do zoznamu advokátov vedenom SAK ako advokát. Od 19. augusta 2016 do 07. decembra 2016 mal pozastavený výkon činnosti advokáta. Preto prvostupňový orgán od nasledujúceho dňa, teda od 08. decembra 2016 do 31. januára 2017 predpísal účastníkovi dlžné poistné. Čo sa týka odvolacích námietok, v prvom rade vyhodnotil ako nedôvodnú námietku, že v tomto období nebol povinne nemocensky a dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou (ďalej „SZČO“), pretože o spornej skutočnosti, že účastníkovi skončilo prerušenie povinného nemocenského a dôchodkového poistenia dňa 07. decembra 2016 bolo právoplatne rozhodnuté rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Trebišov zo dňa 09. marca 2018, voči ktorému rozhodnutiu sa účastník neodvolal a preto nadobudlo právoplatnosť dňa 20. apríla 2018. Účastník sa v tu prejednávanej veci domáhal uznania, že zrušenie pozastavenia výkonu jeho advokácie nastalo až 20. januára 2017, to znamená dňom doručenia predmetného uznesenia SAK. Sociálna poisťovňa nie je oprávnená posudzovať dátum nadobudnutia účinnosti uznesenia Slovenskej advokátskej komory o zrušení pozastavenia výkonu činnosti advokácie účastníka konania. Dátum vzniku, prerušenia a zániku povolenia na výkon činnosti advokácie je Sociálnej poisťovni v zmysle § 233 ods. 9 citovaného zákona povinná oznamovať SAK. Tento dátum potvrdila na výzvu prvostupňového orgánu vo svojom podaní zo dňa 20.02.2019, v ktorom je uvedené, že rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom prijatia rozhodnutia predsedníctvom SAK, ktorá vo veci samej rozhodla na svojom zasadnutí 08. decembra 2016. Za uvedených skutkových okolností potom prvostupňový orgán správne predpísal účastníkovi konania poistné za obdobie od 08. decembra 2016 do 31. januára 2017.

4. Správny súd napadnutým rozsudkom správnu žalobu zamietol. V plnom rozsahu sa stotožnil s názorom žalovanej, že v spornom období od 08. decembra 2016 do 31. januára 2017 žalobca neuhradil poistné, pričom v tomto období už nemal prerušený výkon advokácie. Správny súd konštatoval, že námietky žalobcu sa týkali dátumu právoplatného zrušenia pozastavenia výkonu advokácie SAK, s ktorými následne súvisí skončenie prerušenia povinného nemocenského a dôchodkového poistenia žalobcu počas pozastavenia jeho činnosti advokáta. Žalobca nenamietal inak dôvodnosť ani výšku pre výpočet poistného upraveného v napadnutých rozhodnutiach. V tejto súvislosti poukázal na to, že rozhodnutím zo dňa 09. marca 2018 bolo rozhodnuté o skončení prerušenia povinného nemocenského a dôchodkového poistenia žalobcu dňom 07. decembra 2016, ktoré bolo vecou samostatného konania a prvostupňové rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 20. apríla 2018, márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania. Toto rozhodnutie vo veci ukončenia prerušenia povinného nemocenského a dôchodkového poistenia definovalo deň vzniku odvodových povinností žalobcu. Žalobca nevyčerpал riadny opravný prostriedok, ktorý zákon o sociálnom poistení pripúšťa a podľa Správneho súdneho poriadku nemôže byť tak ani predmetom súdneho preskúvacieho konania a jeho závery sú dané. Správny súd v konaní o rozhodnutí o prerušení povinného nemocenského a dôchodkového poistenia žalobcu vidí predbežnú otázku, ale v tomto konaní nejde o takto daný predmet konania, a tak je viazaný rozhodnutiami orgánov verejnej správy o tejto otázke. Správny súd tiež uviedol, že rozhodnutie SAK z 08. decembra 2016 bolo vydané v prospech žalobcu a voči nemu žalobca nepodal správnu žalobu a žalobca ani nebol oprávnený na jej podanie. V tomto konaní (podľa zákona o sociálnom poistení) taktiež nie je možné subsidiárne postupovať podľa zákona o správnom konaní.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca kasačnú sťažnosť. Namietal v nej v prvom rade právne posúdenie veci zo strany správneho súdu a žalovanej. Konštatoval, že moment, odkedy je povinný platiť poistné, je moment právoplatnosti zrušenia rozhodnutia o pozastavení výkonu advokácie, ktorý nastal dňom doručenia rozhodnutia SAK zo dňa 08. decembra 2016. Nemôže to byť deň 08. decembra 2016, kedy bolo príslušné rozhodnutie prijaté. Na podporu uviedol ustanovenia zákona o advokácii a Správneho súdneho poriadku. Ďalej namietal, že túto otázku mal ako predbežnú vyhodnotiť správny súd a ak ju nevyhodnotil, je to v rozpore so všeobecnou spravodlivosťou a so zásadou spravodlivého procesu podľa Ústavy SR aj Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Je síce pravda, že žalovaná vydala dňa 09. marca 2018 rozhodnutie, ktorým konštatovala, že došlo ku skončeniu povinného nemocenského a dôchodkového poistenia dňa 07. decembra 2016 a žalobca voči nemu odvolanie nepodal, avšak toto rozhodnutie je zmätočné a nezákonné. Práve preto mal správny súd v konaní o predpísaní poistného túto otázku opätovne otvoriť a vyhodnotiť ju ako predbežnú. K príčinám, prečo nepodal odvolanie voči tomuto rozhodnutiu, uviedol, že žalovaná tvrdošijne trvala na tom, že k skončeniu prerušenia došlo 07. alebo 08. decembra 2018, a preto je pravdepodobné, že aj v odvolacom konaní o určenie poistného obdobia by tiež nebol úspešný. Podľa neho to však nebráni tomu, aby v tomto konaní o zaplatenie poistného otázka momentu vzniku povinných poistení bola opätovne posúdená ako otázka predbežná. Poukázal na to, že samotné vyznačenie doložky právoplatnosti je len administratívno - technický úkon príslušnému orgánu, ktorý je len evidenčného charakteru a nemá právne účinky. Ďalej namietal, že mu odpoveď

Slovenskej advokátskej komory zo dňa 20. februára 2019 nebola sprístupnená, ani elektronicky podané oznámenie z 01. marca 2017 a nemohol sa k ich obsahu vyjadriť, čím mu bolo odňaté právo vyjadriť sa v rámci správneho konania. Ďalej uviedol jeho právne názory k otázke účinkov zrušenia pozastavenia výkonu advokácie, ktoré viazal na právoplatnosť rozhodnutia predsedníctva SAK o zrušení pozastavenia advokácie. Namietal konštatovanie správneho súdu, že proti rozhodnutiu o zrušení pozastavenia výkonu advokácie nie je možné podať správnu žalobu. Napokon vzniesol aj námietku porušenia práva na spravodlivý proces, keď správny súd neposúdil ako otázku predbežnú obdobie prerušenia poistenia žalobcu a len poukázal na rozhodnutie žalovanej zo dňa 09.03.2018. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť správne súdu na ďalšie konanie, alternatívne ho zmeniť tak, že sa zruší preskúmané rozhodnutie žalovanej a vec sa jej vráti na ďalšie konanie.

6. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 20. júna 2023. Uviedla, že žalobca de facto napáda skončenie prerušenia povinného nemocenského a dôchodkového poistenia, o ktorom pobočka už rozhodla v samostatnom konaní, výsledkom ktorého bolo rozhodnutie zo dňa 09. marca 2018, ktoré zostalo prvostupňové, pretože žalobca voči nemu odvolanie nepodal. Táto otázka teda vo vzťahu k žalobcovi bola s konečnou platnosťou vyriešená a žalobca je právoplatným rozhodnutím viazaný, rovnako ako aj ostatné orgány. Skutočnosť, že žalovaná rozhodla o skončení prerušenia povinných poistení dňom 07. decembra 2016, nie je novým argumentom uvádzaným žalovanou iba na súdnom pojednávaní, ako to uvádza žalobca kasačnej sťažnosti. Na túto právnu skutočnosť žalovaná poukázala už v napadnutom rozhodnutí. Keďže predmetom súdneho prieskumu v tejto veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej vo veci predpísania poistného, sú právne irelevantné námietky žalobcu týkajúce sa dátumu zrušenia pozastavenia výkonu advokácie, čoho dôsledkom sa skončilo prerušenie povinného nemocenského a dôchodkového poistenia žalobcu ako SZČO na účely sociálneho poistenia. Žalovaná žiadala kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a po oboznámení sa so súdnym a administratívnym spisom ako aj dôvodmi kasačnej sťažnosti, ktorými súd nebol viazaný (§ 453 ods. 2 SSP) zistil že napadnutý rozsudok správneho súdu je zákonný a kasačnej sťažnosti nie je možné priznať úspech a z nasledovných dôvodov:

8. Predmetom súdneho prieskumu v danej veci je rozhodnutie žalovanej, ktorým potvrdila prvostupňové rozhodnutie (len formálne zmenila niektoré časti výroku), ktorým pobočka Trebišov žalobcovi predpísala poistné na povinné nemocenské a starobné poistenie ako aj poistné do rezervného fondu solidarity za obdobie od 08. decembra 2016 do 31. januára 2017. Správne orgány vychádzali zo skutkového stavu, že žalobca mal do dňa 07. decembra 2016 prerušené povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie, čo vyplýva z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Trebišov číslo: 11825 - 9/2018 - TV zo dňa 09. marca 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 20.04.2018. Uvedené rozhodnutie vychádzalo z informácie SAK, že žalobca mal pozastavený výkon advokácie od 19. augusta 2016 do 07. decembra 2016.

9. Žalobca v tu prejednávanej veci žiadal, aby žalovaná z rozhodnutia zo dňa 09. marca 2018 nevychádzala, ale aby v konaní o predpísaní poistného opätovne otázku skončenia prerušenia povinných poistení prejedнала ako predbežnú a zohľadnila žalobcov právny názor, že k skončeniu prerušenia povinných poistení nedošlo 07. decembra 2016, ale až 20. januára 2017, kedy mu bolo doručené oznámenie SAK, v ktorom mu oznámila, že predsedníctvo SAK mu zrušilo pozastavenie výkonu advokácie. Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí, ako aj počas celého súdneho konania zastávala názor, že táto otázka je už právoplatne vyriešená a nie je ju možné znovu otvoriť v konaní o predpísaní poistného.

10. Podľa § 26 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. (zákon o sociálnom poistení) v znení účinnom do 31.12.2019 (právoplatnosť preskúmaného rozhodnutia) vznik prerušenia povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa odsekov 1 až 4 sa posudzuje rovnako ako zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti a skončenie prerušenia týchto poistení sa posudzuje rovnako ako vznik týchto poistení.

Podľa § 172 ods. 3 citovaného zákona konanie vo veciach podľa odseku 1 je

- a) konanie v dávkových veciach sociálneho poistenia (ďalej len "dávkové konanie"),
- b) iné konanie (ďalej len "nedávkové konanie").

Podľa § 172 ods. 5 citovaného zákona predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch,

príspevku na starobné dôchodkové sporenie 1) v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlhých súm poisťného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, 1) pokuty a penále.

Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1. citovaného zákona do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

Podľa § 185 ods. 4 citovaného zákona konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon.

Podľa § 198 ods. 1 citovaného zákona ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

11. V prvom rade bolo potrebné zaoberať sa nastolenou právnou otázkou, či je možné v administratívnom konaní alebo následne v súdnom konaní opätovne ako predbežnú otázku riešiť otázku nedávkového konania o skončení prerušenia povinných poistení, ktorá už bola vyriešená právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu. Kasačný súd najskôr rozoberie túto otázku vo vzťahu k administratívnomu konaniu podľa zákona o sociálnom poistení. Vo všeobecnosti je potrebné konštatovať, že pokiaľ bolo vydané právoplatné rozhodnutie o konkrétnej otázke, je potrebné z neho vychádzať. Uvedené reflektuje aj právna úprava predbežných otázok v § 198 zákona o sociálnom poistení, že ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne týmto rozhodnutím viazaná. Ide o takzvané predbežné otázky v širšom zmysle, kedy je Sociálna poisťovňa viazaná rozhodnutiami iných orgánov. Avšak nepochybne to platí aj pre predbežné otázky v užšom zmysle, teda keď Sociálna poisťovňa sama vydá rozhodnutie o konkrétnej otázke, ktorým je, ako každý iný štátny orgán, taktiež viazaná. Uvedená zásada platí bez výnimiek v tzv. nedávkových konaniach v zmysle § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, ktorým je aj rozhodovanie o prerušení sociálneho poistenia v sporných prípadoch, a teda aj o skončení tohto prerušenia. Iná situácia je však v dávkových konaniach, kde sa uplatní ustanovenie § 112 ods. 1 citovaného zákona, ktoré pripúšťa, aby sa prepočítala už právoplatne priznaná dôchodková dávka, ak sa priznala v nižšej sume ako patrí alebo sa neprávom odoprela či priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí, s obmedzením najviac 3 roky spätne. V dávkových veciach sociálneho poistenia tak absentuje prekážka *res iudicatae*, respektíve *rei administratae*. Uvedené ustanovenie celkom jasne nevylučuje, ba dokonca predpokladá vydanie nového rozhodnutia, ak sa zistí, že sa dávka priznala nesprávne. Na základe tohto ustanovenia tak môže poistenec opakovane žiadať žalovanú o znovuposúdenie (prepočítanie) už priznanej dávky, a to aj bez toho, aby sa medzičasom zmenili pomery, ktoré sú pre ňu rozhodujúce. Takejto žiadosti by neprekážalo ani to, že poistenec proti skoršiemu rozhodnutiu nepodal odvolanie, ani sa nedomáhal jeho preskúmania na súde (porovnaj rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 7Ssk/139/2022).

12. V danom prípade je situácia taká, že skorším rozhodnutím zo dňa 09. marca 2018 bolo rozhodnuté v nedávkovom konaní o skončení prerušenia povinných poistení žalobcu ako o spornom prípade v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona o sociálnom poistení od 07. decembra 2016, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.04.2018. Žalobca voči tomuto rozhodnutiu odvolanie nepodal, pričom mu bolo riadne doručené. Toto rozhodnutie tak je právne účinné a záväzné pre všetky orgány ako aj pre žalobcu, ktorý bol účastníkom tohto konania. Žalovaná teda postupovala správne, keď vychádzala z výroku tohto rozhodnutia, ktorým bola otázka skončenia prerušenia povinných poistení právoplatne vyriešená a spornosť tak bola odstránená. V zmysle § 26 ods. 5 zákona o sociálnom poistení sa potom skončenie prerušenia týchto poistení posudzuje rovnako ako vznik týchto poistení.

13. Súd sa ďalej zaoberal možnosťou opätovného preskúmania rozhodnutia žalovanej zo dňa 09. marca 2018 v súdnom konaní o prieskum zákonnosti rozhodnutia o predpísaní poisťného ako predbežnej otázky, ako to požadoval žalobca v kasačnej sťažnosti a žalobe. Samotná prejudicialita je zakotvená v § 132 Správneho súdneho poriadku s tým, že v prvom odseku sa rieši situácia, keď rozhodnutie vydané iným orgánom verejnej moci nebolo a v druhom odseku situácia, keď takéto rozhodnutie naopak vydané bolo. Keďže v danom prípade sa jedná o druhú situáciu, súd v zmysle tohto odseku na takéto rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia, čo správny súd aj plnohodnotne vykonal a zo záverov rozhodnutia zo dňa 09.03.2018 vychádzal. Jedinou možnosťou, kedy by súd nebol viazaný takýmto rozhodnutím, ktoré by bolo priamym podkladom pre vydanie tu preskúmaného rozhodnutia o predpísaní poisťného, by bola situácia uvedená v § 27 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. Tu by

však musela byť splnená podmienka, že skôr vydané rozhodnutie nebolo samostatne možné preskúmať správnym súdom podľa § 6 ods. 2. V danom prípade však rozhodnutie zo dňa 09.03.2018 nebolo vyňaté zo súdneho prieskumu a po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v inštančnom postupe by voči nemu bola prípustná správna žaloba. Postup podľa § 27 ods. 1 Správneho súdneho poriadku teda v danom prípade neprichádza do úvahy. Správny súd tak postupoval v súlade so zákonom, keď z tohto právoplatného rozhodnutia vychádzal ako zo zákonného.

14. Pokiaľ žalobca žiadal v žalobe o preskúmanie a zrušenie rozhodnutia o predpísaní poistného, avšak nezákonnosť namietal výhradne vo vzťahu k rozhodnutiu o skončení prerušenia poistení (sťažnostná námietka, že prerušenie povinných poistení nemalo skončiť ku 07. decembru 2016, ale k 20. januáru 2017), tieto námietky sú právne bezvýznamné, pretože toto rozhodnutie v tomto konaní preskúmať (ani predbežne) nemožno. Tieto námietky mohli byť a mali byť uplatnené práve v súdnom konaní o preskúmanie rozhodnutia o skončení prerušenia povinných poistení a pokiaľ žalobca správnu žalobu nepodal, sám sa pripravil o vyhodnotenie týchto námietok súdom. Preto správny súd v tu prejednáwanej veci nemohol tieto námietky vyhodnotiť.

15. Žalobca stotožňuje moment skončenia prerušenia povinných poistení s momentom právoplatnosti rozhodnutia SAK o zrušení pozastavenia výkonu advokácie zo dňa 08. decembra 2016. Avšak práve táto skutočnosť mala byť predmetom právneho posúdenia v prípadnom odvolacom konaní voči rozhodnutiu zo dňa 09. marca 2018 a v eventuálnom správnom súdnom konaní o prieskum tohto rozhodnutia. Pokiaľ však toto konanie neprebehlo, potom je potrebné vychádzať z právneho posúdenia tejto otázky prvostupňovým správnym orgánom a výroku jeho rozhodnutia zo dňa 09.03.2018 a teda z dátumu, ktorý prvostupňový orgán stanovil ako dátum skončenia prerušenia povinných poistení. Preto celá argumentácia žalobcu dokazujúca správnosť jeho právneho názoru o momente skončenia prerušenia povinných poistení, ktorý podľa jeho názoru je totožný s dátumom právoplatnosti rozhodnutia SAK zo dňa 08. decembra 2016, je právne irelevantná.

16. Vyššie uvedený postup správneho súdu nie je v rozpore so zásadou spravodlivého procesu v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky či Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako to namietal žalobca. Zákonodarca v procesných právnych predpisoch upravujúcich správne konanie pred Sociálnou poisťovňou či súdne konanie pred správnym súdom predpokladá takúto situáciu a rieši ju v prospech právoplatnosti a účinnosti skôr vydaných rozhodnutí, pokiaľ v konaniach, v ktorých boli tieto rozhodnutia vydané, žalobca mal možnosť uplatniť všetky námietky procesného aj hmotnoprávneho charakteru. V prípade tu prejednáwanej veci tomu tak nesporné bolo, keď žalobca mal možnosť namietat všetky podľa neho rozhodné skutočnosti, ktoré by dátum skončenia prerušenia povinných poistení presunuli zo 07. decembra 2016 na ním požadovaný dátum, vrátane právneho posúdenia momentu účinnosti rozhodnutia SAK zo dňa 08.12.2016 vo vzťahu k jeho osobe. To, že túto svoju možnosť nerealizoval, nie je potrebné pripočítat v neprospech žalovanej, pretože žalovaná mu v tomto ohľade žiadne právo neodoprela, ale naopak, bolo to jeho nečinnosťou, že sa odvolací správny orgán (a prípadne správny súd) jeho námietkami nezaoberal. V tomto ohľade je právne neobstojí jeho pokus o ospravedlnenie sa, prečo nepodal odvolanie voči tomuto rozhodnutiu, čo odôvodnil tým, že „konštatovanie v rozhodnutí bolo zmätočné“ a že „žalovaná tvrdošijne trvala na tom, že ku skončeniu prerušenia došlo 07. alebo 08. decembra 2018 (správne malo byť 2016, poznámka kasačného súdu) a teda je pravdepodobné, že v odvolacom konaní o určenie poistného obdobia tiež by som nebol úspešný“. Takýto záver nemožno bez ďalšieho predpokladať a naopak bolo potrebné, ak žalobca mal za to, že rozhodnutie je zmätočné, podať voči nemu opravný prostriedok.

17. V tomto ohľade kasačný súd rovnako ako správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/23/2013, v ktorom najvyšší súd uviedol, že predmetom sporu nemôže byť otázka skončenia povinného nemocenského a dôchodkového poistenia, pokiaľ táto bola už právoplatne vyriešená iným rozhodnutím Sociálnej poisťovne. Kasačný súd sa v danom prípade nemá dôvod od tohto názoru odkloniť. Pokiaľ žalobca v kasačnej sťažnosti namietal, že skutkový stav v jeho právnej veci je odlišný ako vo veci prejednáwanej najvyšším súdom, kasačný súd uvádza, že naopak, v oboch veciach bolo podkladovým rozhodnutím, z ktorého žalovaná a správny súd boli povinné vychádzať, rozhodnutie v nedávkovom konaní, ktoré vymedzilo obdobie, v ktorom mal poistenec povinnosť odvádzať poistné; v tu prejednáwanej veci to bolo právoplatné rozhodnutie o skončení prerušenia poistení, ktoré sa posudzuje rovnako ako rozhodnutie o vzniku týchto poistení. Otázka právoplatnosti (či dokonca zákonnosti) rozhodnutia SAK zo dňa 08.12.2016 tak bola v tomto konaní plne právne irelevantná.

18. Aj ďalšie sťažnostné námietky kasačný súd vyhodnotil ako v plnom rozsahu nedôvodné. Pokiaľ žalobca argumentuje, že doložka právoplatnosti je len administratívno technický úkon príslušného orgánu, s týmto sa kasačný súd stotožňuje, avšak nemá to žiaden právny význam v prejednáwanej veci, keďže rozhodnutie zo dňa 09. marca 2018 nebolo napadnuté odvolaním, čo je v danej veci nesporné

a sám žalobca túto skutočnosť potvrdzuje. Preto aj doložka právoplatnosti na tomto rozhodnutí nie je ničím spochybnená.

19. Ďalej žalobca namieta, že nebol oboznámený s odpoveďou zo SAK zo dňa 20. februára 2019 ani s elektronicky podaným oznámením SAK z 01. marca 2017. K tomu kasačný súd konštatuje, že čo sa týka odpovede SAK zo dňa 20.02.2019, toto došlo do správneho spisu 26.02.2019 a žalobca mal možnosť sa s celým administratívnym spisom oboznámiť a nahliadnuť do neho v zmysle § 190 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Žalovaná nemá explicitnú zákonnú povinnosť doručovať účastníkovi konania všetky súčasti administratívneho spisu na jeho oboznamovanie, ani vyzývať ho na vyjadrenie sa k zhromaždeným dôkazom pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, keďže Správny poriadok, konkrétne § 33 ods. 2 sa na konanie podľa zákona o sociálnom poistení nepoužije. Čo sa týka elektronicky podaného oznámenia SAK z 01. marca 2017, z kontextu odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že toto oznámenie bolo doručené do konania, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie o skončení prerušenia povinných poistení zo dňa 09.03.2018 a v pripojenom administratívnom spise sa nenachádza.

20. Žalobca taktiež namietal procesné pochybenie správneho súdu v konaní o skončení prerušenia povinných poistení, keď podľa neho rozhodnutie zo dňa 09. marca 2018 bolo vydané bez jeho účasti. V tomto ohľade kasačný súd taktiež upozorňuje žalobcu, že prípadné námietky procesného charakteru mal uplatniť v odvolacom konaní voči tomuto rozhodnutiu, prípadne v správnej žalobe voči odvolaciemu rozhodnutiu, ktoré by bolo v tomto prípade vydané. Tieto námietky preto nemôžu byť posudzované v inom súdnom konaní, ktorého predmetom je iné správne rozhodnutie. Len na okraj kasačný súd dáva do pozornosti žalobcovi, že konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, ako tomu bolo aj danom prípade, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka urobila voči účastníkovi konania prvý úkon, teda môže byť začaté aj v deň vydania prvostupňového rozhodnutia.

21. Pokiaľ žalobca namieta právny názor správneho súdu, že proti rozhodnutiu SAK o zrušení pozastavenia výkonu advokácie zo dňa 08. decembra 2016 nebola prípustná správna žaloba, tento názor správneho súdu je pre právne posúdenie tejto veci úplne nepodstatný (pozri aj bod 17.) a preto túto námietku žalobcu nie je potrebné osobitne vyhodnocovať. Len na okraj kasačný súd dodáva, že ak podľa žalobcu voči tomuto rozhodnutiu bola prípustná správna žaloba, žalobcu ju nepodal a na rozhodnutie SAK zo dňa 08.12.2016 je potrebné hľadieť ako na zákonné.

22. Žalobca neposúdenie predbežnej otázky trvania obdobia prerušenia povinných poistení formuluje aj ako sťažnostnú námietku porušenia práva na spravodlivý proces. Kasačný súd poznamenáva, že vo svojej podstate nejde o námietku v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) SSP, ale o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorú v kasačnej sťažnosti aj ako námietku neprávneho právneho posúdenia uplatnil a ktorá bola kasačným súdom vyhodnotená vyššie v odôvodnení tohto rozsudku. Kasačný súd zároveň uvádza, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 111/2017-17 z 08.03.2017).

23. V súvislosti s námietkou porušenia procesných práv žalobca napokon vzniesol námietku, že spornosť práva, týkajúca sa rozhodujúceho obdobia platenia poistného v spojení s rozhodnutím o zrušení pozastavenia činnosti advokáta, zostala medzi účastníkmi konania bez právneho posúdenia a tým došlo k odňatiu práva žalobcu na súd (denegatio iustitiae). Kasačný súd naopak konštatuje, že táto otázka ako sporná otázka bola riešená v osobitnom správnom konaní, v ktorom bolo posudzované skončenie prerušenia povinných poistení práve v naviazaní na moment zrušenia pozastavenia výkonu činnosti žalobcu ako advokáta na základe rozhodnutia SAK zo dňa 08.12.2016. Toto správne konanie dospelo do svojho právoplatného záveru, ktorým bola spornosť odstránená a ktorým je žalovaná a účastník viazaný. Preto po právoplatnosti tohto rozhodnutia už nie je možné hovoriť o spornosti prerušenia povinných poistení. Táto otázka bola v rozhodnutí zo dňa 09.03.2018 posúdená so záväzným konečným záverom a pokiaľ nebola posúdená zo strany správneho súdu preto, že žalobca nepodal voči tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok a následne správnu žalobu, neuberá to na záväznosti tohto rozhodnutia.

24. Vzhľadom na to, že všetky sťažnostné námietky žalobcu boli vyhodnotené ako nedôvodné a kasačný súd sám nezistil dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku správneho súdu, bolo potrebné kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietnuť.

25. V náhrade trov konania žalovanej bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že žalovanej, ktorá síce mala úspech v konaní a patrí jej právo na náhradu trov kasačného konania, toto právo nebolo priznané, pretože neboli splnené podmienky § 168 - výnimočnosť situácie. Žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov kasačného konania (§ 167 ods. 1 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

26. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.